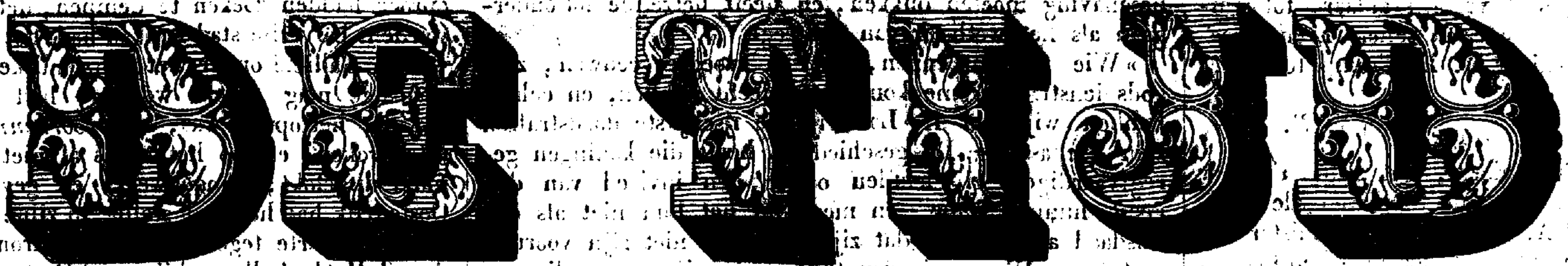
N° 3.

1846

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,50, franco door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG 7 JULIJ.

Wij hebben ondervonden, dat de noot onder het prospectus geplaatst, door velen niet is opgemerkt. Het is daarom, dat wij beleefdelijk verzoeken, dat allen, die geen abonnement nemen op de Tijd, Noord Hollandsche Courant, *dit nummer onder kruisband aan ons bureau terugzenden met opgave van den naam.*

AMSTERDAM, 2 Julij.

Het tweede vereischte tot de beoordeeling van den toestand der Katholijken in Nederland, is hunne verhouding tot de Protestanten.

De Katholijken maken meer dan twee vijfde der bevolking uit, dat is bijna de helft der natie. De katholijke eeredienst is dus ongetwijfeld zoo ver de talrijkste gezindheid, dat wij bijna opwegen in getal tegen alle andere gezindheden te zamen.

Wij Katholijken, wij zijn gewoon aan deze onze numerieke meerderheid (wij beschouwen de zaak alleen uit een politiek oogpunt) eene waarde te hechten, die zij niet volkomen heeft. Men meent door de opgave van dit zeker aanzienlijk, en in den schaal van den staat zwaarwegend getal, alles gezegd te hebben, wat noodig is om te bewijzen, dat aan ons *moet* gegeven worden, wat wij regt hebben grondwettig te vorderen. Men vergist zich daarin niet weinig. En men behoeft slechts den loop der zaken na te gaan, om het feitelijk bewezen te zien. —

Er was een tijd, en die tijd ligt nog versch in het geheugen, toen den Katholijk door zijne Protestantsche landgenooten, alle kennis en talent ontzegd werd. De poging van eenige enkele Katholijken, die de stille rust van het studeer-vertrek hebben opgeofferd aan de worstelingen der polemiek, zijn voldoende geweest, om dit even aanmatigend als onregtvaardig verwijt naar zijne juiste waarde te doen schatten.

De Katholijken hebben dus twee hefboomen in den staat; eene Katholijke massa en mannen van talent.

Maar tegen over deze twee hebben de Protestanten er vier.

Tegen over de Katholijke massa's staan de Protestantsche, onderscheiden, verdeeld, vijandig zelfs onder elkander in geloofs-belijdenis; deze onderling verschillende onkatholijke gezindheden vereenigen zich echter tot één doel, het bestrijden der Katholijken. Van daar dat zij elk afzonderlijk, als godsdienstig genootschap, minder zijn in getal dan wij, maar als politico-godsdienstige partij met ons gelijk staan.

Het ontbreekt hun niet aan mannen van talent, volkomen berekend, om op de vooroordeelen hunner volgelingen te werken, en deze in onstuimige gisting te brengen, tot verontrusting van ieder, die met kalmte de rampen berekent, welke eene opgeruide volks-menigte in hare onbeteugelde woede kan aanrigten.

Maar er is meer. In een berucht geworden manifest, noemden eenige predikanten hunne geloofsgenooten de *aanzienlijken* en *vermogenden* van het land; met andere woorden zij wierpen zich op als de mannen van het geld en den invloed. Deze bewering werd den Katholijken met zoo veel brutale verwaandheid toegeduwd, als of zij waren een hoopje verachtelijk volk, zonder eenig aanzien en zonder eenig vermogen. Men miste door overdrijving de waarheid en ook zelfs het doel.

Zeker, het valt niet te ontkennen, geld en invloed zijn in handen der Protestanten, het eene voor een aanzienlijk gedeelte, het andere volkomen.

Wat het geldelijk vermogen aangaat, het grootste gedeelte der groote kapitalisten is niet Katholijk. En dit is van eene niet te veronachtzame waarde, dewijl het geld de zenuwen van den staat bezielt.

Het geld is een magtige hefboom. De hebzucht heeft altijd een ontaard geslacht doen neerknielen voor het gouden kalf, en zelfs de fierste vernuften soms in die aanbidding van den *mammon* den nek doen buigen. Onze materiëele eeuw is aan die vergoding van den rijkdom niet vreemd, vooral niet in ons geldlievend vaderland, waar men alles weegt en acht naar de waarde van goud en zilver. Voormelde Predikanten, die een beroep deden op het geld, en de vergoding van dat geld schenen te billijken, hadden teregt begrepen, dat daar een hefboom was, welken zij konden bezigen tot hun doel.

Zij vergisten zich evenwel met al te laag neer te zien op ons, die een ander Predikant goed vond aan zijne geloofsgenooten onder eene predikatie, aan te duiden, onder de benaming van *niet volk*. Want door de overdrijving maakten zij hunne stelling bespottelijk, en van den anderen kant deden zij de opmerkzaamheid vestigen op het vraagstuk, waaraan vroeger niemand misschien de aandacht had gewijd.

De Katholijken immers bezitten een zeker veel kleiner, maar een niet uit het oog te verliezen aantal van groote kapitalisten, en daarenboven een vermogenden middelstand, welke in de schaal der staatsbelangen geroepen wordt eenen invloed uit te oefenen, welke zoozeer is gevoeld, dat men het heeft durven wagen, tot verdelging van dien krachtigen middelstand, door het openlijk opwekken van godsdiensthaat, op de volkspassiën een beroep te doen, dat geen weerklank heeft gevonden. —

Er blijft nog overig de invloed, en dezen hebben de Protestanten alléén in hunne magt.

Geheel het bestuur, hetzij Staats of Provinciaal of Gemeentelijk is bijna volkomen gevormd uit Protestanten.

Alle hooge Staats-collegiën, Ministeriën, Administratiën van Finantiën, Binnenlandsche en Buitenlandsche Zaken, Koloniën en Marine en Oorlog, het is alles, alles in handen van Protestanten op eenige zeldzame uitzonderingen, die dagelijks nog zeldzamer worden. Dalen wij af tot de provinciale en gemeentebesturen, dan blijft er in de noordelijke gedeelte van het rijk bijna niets, waar een katholijk plaats kan vinden. Onder zulke omstandigheden kan de invloed niet anders zijn dan geheel bij de protestanten.

Het zal niet noodig zijn te doen gevoelen, hoe vermogend in den staat de protestanten door dat monopolie van invloed noodzakelijk moeten zijn. De bewijzen levert de dagelijksche ondervinding.

Als men nu dat alles bij elkander neemt, wat wij van de magt der Protestanten hebben opgesomd, dan zal men misschien met een gevoel van huivering terugdeinzen bij de aanschouwing van dien keten, die ons Katholijken onverbreekbaar schijnt te omsluiten. Inderdaad, de poging, om die te verbrijzelen, zal aan velen overbodig voorkomen. Zij gedenken niet, dat een druppel water marmer uitgroeft, als hij op één punt bestendig neervalt.

Waarom zouden de Katholijken, als zij het willen, niet dien keten kunnen doorzagen, die hen omknelt en geboeid houdt buiten het bezit van regten, die hun grondwettig erfdeel zijn? Daarvoor zijn genoegzame middelen voorhanden, indien zij die slechts weten te bezigen. Doch wij zullen dit in het volgend nummer verder ontvouwen.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, 6 Julij.

Wij hebben tijding ontvangen van de zamenstelling van het nieuwe Engelsche Kabinet. Voorzitter van den raad is de markies van Landsdowne, lord van de Thesorie, lord John Russell; minister van buitenlandsche zaken, lord Palmerston; lord-kanselier, lord Cottenham; minister van koloniën, lord Grey (deze wordt echter ook genoemd voor binnenlandsche zaken); kanselier van de schatkamer, Ch. Wood (als zoodanig wordt ook opgegeven M. T. T. Baring); raad van controle, sir J. Hobhouse; opper-secretaris voor Ierland, Labouchère; lord van de admiraliteit, lord Auckland; grootzegelbewaarder, lord Minto, oorlog, lord Seymour.

Wij lezen in de *Emancipation* het volgend berigt uit België:

Wij ontleenen uit eene goede bron, dat het Hollandsch-Belgisch tractaat door de onderhandelaars van beide zijden gesloten is, en dat hetzelve naar Brussel zal worden opgezonden, om uiterlijk Dingsdag e. k. aan de goedkeuring der Kamer te worden onderworpen.

Hare Majesteit de Koningin is jl. Zaturdag in onze stad per extra spoortrein aangekomen, en onmiddellijk vertrokken naar het Loo. H. M. had een groot gevolg bij zich.

— Gisteren werd alhier de vijfde verjaardag gevierd van H. K. H. prinses Wilhelmina Frederika Anna Elisabeth Maria, jongste dochter van Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden.

— Men verneemt, dat Z. Exc. de vice-admiraal Lucas, directeur en commandant der marine te Vlissingen, bij

gelegenheid van Zr. Ms, jongst verblijf aldaar, tot commandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw verheven is, en de hoofd-ingenieur A. E. Tromp tot ridder van die orde.

(N. R. C.)

Men bericht ons uit 's Gravenhage, dat gisteren aldaar is overleden in den ouderdom van 80 jaren, de Wel-Edel Gestrenge Heer Mr. A. van Gennep, minister van staat, grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw. Zijn Ed. is gedurende eenigen tijd minister van financiën *ad interim* geweest in het jaar 1840, en gedurende verscheidene jaren voorzitter van de eerste Kamer. De Heer van Gennep was een kundig en werkzaam man

's GRAVENHAGE, 5 Julij. Gisteren zijn op de R. K. Fransche Kerk, St. Antonius, aan den boschkant, geplaatst een tweetal schoone beelden, dat van den H. Petrus en van den Heiligen Paulus. Zij zijn vervaardigd door den beeldhouwer George van Utrecht, die bij de kenners over de uitvoering dier beelden lof inzamelt.

ARNHEM, 2 Julij. Het provinciaal geregtshof alhier, heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van de 71jarige M. J., huisvrouw van L. H., te Hierde, beschuldigd van kindermoord op het pas geboren kind van hare stiefdochter. Het hof heeft haar aan die misdaad schuldig verklaard, en veroordeeld tot de straffe des doods, door verworging.

's HERTOGENBOSCH, 5 Julij. Gisteren heeft zich, naar wij van goederhand vernemen, een meisje, te dezer stede, schuldig gemaakt aan het moedwillig om het leven brengen van haar pas geboren kind. De justitie doet ijverige nasporingen omtrent deze zaak.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Julij. Heden is aan de Kamer der Pairs en aan die der Gedeputeerden voorlezing gedaan der koninklijke ordonnancie, waarbij de zittingen der wetgevende Kamers in 1846 gesloten worden verklaard.

De Kamers zijn daarop onmiddelijk uiteengegaan, onder de kreten: *Leve de Koning!*

Men wil, dat de *Moniteur* Zondag den 5. Julij het koninklijk besluit der ontbinding van de Kamer der Gedeputeerden zal bevatten.

De redevoering van den Graaf de Montalembert in de kamer der Pairs, den 30 Junij bij de behandeling der zaak over het gevraagde krediet voor Algerië gehouden, waarvan wij in ons vorig nummer met een woord spraken, is nagenoeg van den volgenden inhoud:

»Ik zal hier geen plan van colonisatie ontwikkelen; ik zal niet in bijzonderheden treden over de verschillende systema's van oorlogvoeren en coloniseren; maar ik zal den wensch uiten, die een regtgeaard Franschman moet bezielen, en de gevoelens verdedigen, die voor den roem van het leger allernoodzakelijkst zijn. Ik zal eenige uitdrukkingen van den geachten Markies de Laplace kortelijk beantwoorden.

»De wetten der menschheid en der eer zijn noodzakelijk voor de eer van ons leger, en op deze wetten is op eene grove wijze inbreuk gemaakt door het sijstema der razzias en der stelselmatige verwoesting, hetwelk men tot heden toe gevolgd heeft. *(Algemeen gedruisch.)*

»De geachte Markies de Laplace heeft zich niet vergenoegd met zijne goedkeuring te hechten aan daadzaken, die van dit spreekgestoelte strengelijk zijn gegispt geworden, en welke hij hier, ik erken zulks, onder de goedkeuring der kamer hoogelijk heeft geroemd.

»De generaal Laplace zeide u gisteren, dat, indien de kolonel Pélissier zijne toevlugt niet genomen had tot het uiterste, hetwelk hij gebezigd heeft, hij zich door vijandelijke troepen zou hebben omringd gezien, en waarschijnlijk eene groote menigte volks zou verloren hebben. Ik zal deze regtvaardiging beantwoorden met de vraag: Hoeveel volks hebben wij ten gevolge van den jongsten opstand verloren, en wie kan beslissen of die opstand niet hoofzakelijk het gevolg was van de gebeurtenissen van Dahra? *(ga voort! ga voort!)*

»In zaken van wederwraak, mijne heeren! bestaan er zekere regelen, van welke men nooit mag afwijken. Het is derhalve evenzeer de pligt van een groot volk, als die van een man van eer, om geenen weg in te slaan, dien men niet tot het einde toe kan bewandelen. En hoe is het ons nu mogelijk, de Arabieren in zake van represaille te evenaren, hoe is het ons mogelijk op eene nog meer barbaarsche wijze te handelen, dan de barbaren zelven? Hoe ver wij ook zouden gaan, wat wij ook zouden doen, hierin zullen wij altijd door hen overtroffen worden.

»Men zal mij welligt tegenwerpen, dat het regt van den oorlog dergelijke wreedheden wettigt. Neen, mijne heeren! voorheen moge zulks waar geweest zijn, maar in later tijd is dat regt, even als alle andere, gewijzigd geworden; het heeft voor den invloed der toenemende beschaving moeten bukken, en heeft hetzelfde lot ondergaan als het wetboek van strafregt.

»Wie zal ontkennen, dat in vroegere eeuwen, zeer godsdienstige, vrome koningen geleefd hebben, en echter hebben wij den H. Lodewijk de ijselijkste doodstraffen zien toepassen. De geschiedenis heeft die koningen geregtvaardigd: zij leefden onder den invloed van den geest hunner eeuw, en men kan het hun niet als een misdaad aanwrijven, dat zij dien geest niet zijn vooruitgestreefd. Maar wie zou thans, nu wij regtvaardige en voorzigtige wetgevers de doodstraf niet dan in den uiterste noodzakelijkheid zien toepassen, de wederinvoering van den pijnbank durven eischen?

»En is het met het regt van den oorlog niet even zoo gelegen als met het strafregt? Voorzeker; er bestaat een oorlogsregt, dat buitengewone maatregelen regtvaardigt, doch slechts dan alleen, wanneer die uitersten onvermijdelijk zijn. Niet alle uitersten worden gewettigd. Ik zou u gedenkwaardige voorbeelden van eene regtvaardige toepassing van het oorlogsregt kunnen bijbrengen. Toen de kolonel Combes voor Constantine door het doodelijk lood getroffen was, riep hij zijne soldaten, terwijl zij de stad binnentrokken, toe: »Gij hebt u als helden gedragen, gedraag u thans als brave lieden." *(Algemeene toejuiching.)*

»Ziedaar eene schoone, edele toespraak, mijne heeren! ziedaar het regt des oorlogs waarlijk begrepen en op eene edele wijze in beoefening gebragt. Ik aarzel niet te zeggen, dat de kolonel Pélissier dit regt niet even goed begrepen, niet even zoo uitgeoefend heeft, toen hij de grotten van Dahra in den brand liet steken.

»Wel nu, onze generaals behoorden wel in het oog te houden, dat het volgen van zulk eene gedragslijn, de hoogste afkeuring van dit spreekgestoelte op hen zou doen nederdalen, daar de eer des lands zulks gebiedend vordert.

»De graaf beklaagde zich vervolgens over de weinige bescherming, die aan de godsdienst in Afrika verleend werd, dewijl men aldaar aan de Fransche soldaten de gelegenheid niet verschafte om hunne godsdienst-pligten waar te nemen. Hij verheft zich hoofdzakelijk tegen het verbod aan de jeugdige priesters gedaan van de Arabische taal te leeren, ten einde hen buiten de mogelijkheid te stellen, de inboorlingen tot het Christendom te bekeeren.

»En indien dit eene daadzaak is, Mijne Heeren, zoo vervolgde de edele Pair, dan is zulks zoo zeer in strijd met de regten des christendoms, in de eerste plaats en ten anderen zoo zeer belemmerend voor den geest van vooruitgang van Frankrijk, dat ik mij, uit al mijn vermogen tegen zulk eene ongerijmde maatregel zal verheffen.

»Ik zal u te dien opzigte slechts aan twee onloochenbare waarheden herinneren. Alle natiën, welke even beduidende burgerlijke of millitaire colonisatiën ondernomen hebben, als die van Afrika, (en hiertoe heb ik voornamelijk het oog op de Amerikaansche volkplantingen), hebben nimmer eene duurzame uitkomst verkregen, zonder de hulp der godsdienst. Derhalve, en men lette er wel op, vraag ik slechts eene vrije uitoefening der godsdienst. Gij zult niets gedaan hebben, indien gij aan het christendom niet al die vrijheid toestaat, welke het behoeft en die het regt heeft van u te eischen.

»De tweede, vooral bij de behandeling dezer zaak niet minder belangrijke daadzaak is, dat onze Afrikaansche troepen grootendeels bestaan, niet uit lieden van sceptische of onverschillige bewoners der Noordelijke provincien herkomstig, maar van bewoners der Zuidelijke departementen, van Provence en Languedoc, alsmede van Spanje en de eilanden der Middellandsche zee, voor wie de godsdienst eene dringende behoefte is, en van welke men hen niet kan berooven, zonder onze volkplanting aan het grootste gevaar bloot te stellen."

— *l'Ami de la Religion* bevat een besluit van den Keizer van China, medegedeeld door den Heer De La Grenée, die van eene gewigtige zending in Frankrijk is teruggekeerd, welk besluit zeer beduidende voordeelen aan de Christenen in China verzekert. Wij zullen dit besluit in ons volgend nommer in deszelfs geheel mededeelen.

— Hetzelfde schouwspel van wonderbaar snelle wettenmakerij, onlangs door de eerste kamer onzer vertegenwoordiging in Nederland gegeven, is dezer dagen tot aller verbazing, door het fransche pairschap herhaald geworden, met dit onderscheid evenwel, dat de voorlezing der voordragten van wet en de stemming daarover nog wel een enkelen keer door eene enkele belangrijke redevoering werden afgebroken. Zoo vertraagde, in de vergadering van 2 julij, de graaf de Montalembert de behandeling van de wet op de vreemde uitgewekenen, door het houden eener redevoering, te schitterend om haar onopgemerkt te kunnen laten. De strekking zijner rede was: het fransche gouvernement te verwijten bij de schandelijke tooneelen, gedurende de onlusten van februarij jl. te Krakau en in Gallicië, lijdelijk toeschouwer te zijn gebleven, terwijl het de bevoegdheid bezat, *krachtens het Weener traktaat*, terwijl het verpligt was geweest werkdadig tusschen beide te komen, ten einde de onschendbaarheid van het gebied der vrije stad Krakau te handhaven en de verfoeijelijke moordaanslagen te beletten, waarvan 72 priesters en 1478 edelen, wier eenige misdaad was, dat zij het oproer hadden zoeken te dempen, het slagtoffer waren geworden. De vrije stad Krakau had het oproer niet gewild; wat in Gallicië onder het aanzienlijke of slechts noemenswaardige mag geteld worden, had evenmin het oproer gewild; het oproer was, *met voorkennis van Oostenrijk*, uitgebroken, en zoo het thans al niet door Oostenrijk zelf mogt uitgelokt, aangekweekt en gevoerd zijn geworden, Oostenrijk had het toch stellig in zijne magt gehad om het in de geboorte tegen te gaan. Waarom had het dit niet gedaan? Het had allen schijn, dat Oostenrijk den opstand van Krakau en Gallicië gaarne toeliet, mogelijk wel door zijne handlangers had aangewakkerd, om des te vrijmagtiger de bij het Weener tractaat aan Krakau en Gallicië toegekende regten, naar zijn verlangen, te kunnen veranderen. Mogt echter Frankrijk het geduldig blijven aanzien, dat in die regten, welke niet alleen door Oostenrijk, Pruissen en Rusland, maar door de acht Mogendheden, die bij het Weener Congres hadden aangezeten, gewaarborgd waren, zonder zijne toestemming eenige verandering gebragt werd?

Het gerucht bevestigt zich, dat de Generaal Saldanha in Portugal het portefeuille des oorlogs zal aannemen; men weet nog niet aan wien het Palmella-ministerie deze belangrijke betrekking zal toevertrouwen.

De overige berigten uit Portugal luiden niet gunstig. De Miguellistische beweging heeft in de Provincie Tralosmontes, eene geduchte uitbreiding bekomen.

De troepen der opstandelingen worden, naar men wil, door een Brigade-Generaal, met name Paola Mourida aangevoerd, aan wien het gelukt zou zijn, eene belangrijke krijgsmagt te organiseren, en een aantal deserteurs van de troepen der Koningin bijeen te brengen, waaronder zich Portugesche en Spaansche uitgewekene officieren bevinden. Zij verzekeren, dat de Gouverneur-Generaal de Chaves, uit vrees, dat de opstand een ernstig karakter mogt bekomen, zich tot den Spaanschen Generaal, kommandant van het observatie-corps te Orensa heeft gewend, om diens tusschenkomst te verzoeken, doch welke deze gemeend heeft hem te moeten weigeren.

Echter moeten deze berigten niet dan met de grootste behoedzaamheid worden opgenomen, vermits de officiele dagbladen van Lissabon en Madrid, aangaande den Miguellistischen opstand een volstrekt stilzwijgen bewaren.

ENGELAND.

De Heer O' Connell heeft voor eenige dagen in eenen brief aan den Secretaris van de vereeniging der repealers, zijn manifest, betreffende den stand van zaken ten gevolge der verandering van het Ministerie, openbaar gemaakt. De bevrijder verklaart, dat het nieuwe Kabinet, hoedanig het ook moge zijn zamengesteld, zich niet moet vleijen, dat het zal kunnen beletten, dat de levenskwestie van Ierland, de intrekking der Unie haar beslag krijge, ten zij men de grieven van Ierland herstelle, welke de Heer O'Connell op de volgende wijze opsomt:

1e. Eene op verregaande wijze ontoereikende vertegenwoordiging. 2e. De regtzinnigheid der verkiezingen allerschandelijkst beperkt. 3e. De zamenstelling der stedelijke besturen op eene belagchelijke wijze hervormd. 4e. De hemeltergende verdrukking, door de heerschende kerk gepleegd. Behalve het herstel dezer misbruiken eischt de Heer O' Connell nog: 5e. Eene van alle eerediensten onafhankelijke letterkundige en godsdienstige opvoeding; voor alle regtvaardigheid en gelijkheid, voor geene en overheerschend gezag. 6e. Eene belasting op de afwezigheden toereikend genoeg om de grondeigenaren te dwingen op hunne bezittingen te wonen of om voor hunne afwezigheid eene schadevergoeding te betalen. 7e. De bepaling van de regten der landhuurders. 8e. Schadeloosstelling voor de verbeteringen door den landhuurder aangebragt. 9e. Afschaffing van de uitwinning voor het niet betalen der rente, behalve voor pachtbrieven van minstens 31 jaren. 10e. Afschaffing van de inbeslagneming, tenzij wegens contracte van minstens 21 jaar. 11e. Volstrekte afschaffing van het beslag op den nog te veld staande oogst. 12e. Instelling van raden in de graafschappen, in plaats van het stelsel der groot Jury's. Zie hier, zegt de Heer O' Connell, zijn manifest besluitende, de maatregelen, welke wij van het nieuwe ministerie voor het welzijn van Ierland zullen verwachten.

— De laatst gehoudene redevoering van sir Robert Peel brengt bij het publiek de grootste belangstelling teweeg, en geeft den Londensche dagbladen eene ruime stof tot eene polemiek. Over het algemeen wordt deze redevoering, en te regt, zeer hoog geschat, en men vindt in de periodieke pers den weerklank der toejuichingen, waarmede de Britsche natie den aftredenden minister van alle zijde begroet.

— Berigten uit Indië ontvangen, behelzen de tijding dat de Cholera aldaar onder de Britsche troepen is uitgebarsten.

DUITSCHLAND.

Nauwelijks zal het jubilé van Luik geëindigd zijn of eene andere belangrijke plegtigheid zal te Aken een aanvang nemen. Daar worden namelijk de kostbare reliquien gevonden, welke Karel de Groote uit het Oosten had ontvangen en die voor tien eeuwen in de groote en

beroemde Domkerk der stad, ter bewaring zijn gesteld. De ontzegeling van de kist, waarin dezelve besloten zijn, zal den negenden Julij plaats hebben, terwijl de sluiting der plegtigheid den 31 zal geschieden. Gedurende al dien tijd zullen de reliquien in de Domkerk aan de vereering der geloovigen ten toon gesteld worden.

Het naderen dezer veelbeduidende plegtigheid wekt in de harten der Katholijken in Duitschland en de naburige streken eene levendige belangstelling op, terwijl de protestantsche dagbladen zich uitputten, die feestviering voor bijgeloof uit te krijten en de geestelijkheid te beschuldigen, dat zij den geest des volks door ergerlijke goochelspelen tracht te verblinden. Intusschen is het nauwelijks drie maanden geleden, dat de protestanten, drie dagen lang, de plegtige nagedachtenis van Luther vierden, wiens leerstellingen zij hebben vaarwel gezegd. De Katholijken hebben zich met deze feestviering niet in het minst bezig gehouden, die overigens nergens toe diende, dan om een bewijs te leveren van de veranderlijkheid van het protestantisme en om geheel deszelfs inconsequentie in een helder daglicht te stellen.

— Men is niet zonder grond beducht, dat de behoudende partij in Zwitserland, bij eene voor haar ongunstige stemming, eene nederlaag zal ondergaan, vermits in vele kantons, de partijen, zoowel uit een staatkundig als uit een godsdienstig oogpunt beschouwd, tegen elkander opwegen, en er alzoo, bij meerderheid van ééne stem, eene officiele oorlogsverklaring aan Lucern en deszelfs bondgenooten kan plaats hebben. Het laat zich denken, dat het »jonge Zwitserland" alle kuiperijen, bedreigingen en geweld zal aanwenden om tot dit doel te komen, zonder de schroomelijke, welligt bloedige gevolgen te berekenen, die hieruit voorzeker zouden voortvloeijen.

— Men heeft met bevreemding opgemerkt, dat niet een Evangelisch bedienaar is tegenwoordig geweest bij de begrafenis van wijlen den heer von Nagler, staats-minister en grootmeester der posterijen van Pruissen. Er is dan ook over zijn graf geene lijkrede uitgesproken, die bij de Protestanten de gebeden der overledenen van de Katholijken vervangt. Evenwel, op het onverwachts, trad de grafmaker vooruit naar den vergulden groep der hooge staatsbeambten en hoofdofficieren van het leger, en noodigde hen uit, om in stilte een' *onzen Vader voor de zielerust van den ontslapene* te bidden. Men heeft sinds vernomen, dat de heer Nagler expresselijk had verboden, dat geen Evangelisch bedienaar bij zijne begraving mogt tegenwoordig zijn, of eene redevoering bij het lijk mogt worden uitgesproken. Dit is zeer natuurlijk in het wijsgeerig systeem, dat in het Protestantsche Duitschland aan de orde van den dag is, en dat de onsterfelijkheid der ziel onder geenen vorm gedoogt. Alleen de doodgraver, wiens treurige bediening hem mogelijk heeft gevrijwaard, tegen die philosophische leerstellingen, heeft gemeend te moeten protesteren tegen deze gelijkstelling van den mensch bij het dier.

ITALIE.

ROME, 21 Julij. De krooning van Z. H. Pius IX. heeft dezen morgen in de St. Pieterskerk plaats gehad, met al de daartoe betrekkelijke plegtigheden. Zijne Heiligheid begaf zich in gala van het kasteel den Hengstenberg naar het Vaticaan, vergezeld van H. Emin. de Kardinalen Pignatelli en Monico.

Ter dezer gelegenheid heeft Z. Heiligheid een besluit uitgevaardigd, waarbij bepaald wordt, dat aan 1000 meisjes in de Provincie een uitzet van 10 en aan 52 meisjes te Rome een uitzet van 50 Romeinsche kroonen zal geschonken worden. Daarenboven is door Z. Heiligheid bevolen het lossen van alle panden gedurende de laatste drie maanden, ter Bank van Leening gebragt van eene waarde beneden 6 pauli. De stad is gisteren en heden avond verlicht geweest. Eene ontelbare menigte is op de been en vloeit af en aan naar het Plein del popolo, alwaar de Prins A. Torlonia een allerprachtigst vuurwerk laat afsteken.

Hunne Emin. de Kardinalen Spinola, *Prodotarius*, Altieri, *memoriali*, Patrizi, *vicaris*, Castracana, *Groot-Penitentianaris*, Monsignori Pallavicino, *Majordomo*, Medici Ottajano, *Kamermeester*, Marini, *Gouverneur van Rome*, Antonelli, *Thesaurier*, zijn door Zijne Heiligheid in hunne waardigheden bevestigd. Betreffende de vervulling der overige Staatsbedieningen zijn nog geene beschikkingen genomen; dienaangaande heerscht de grootste geheimhouding.

— Een brief uit Rome behelst de volgende bijzonderheid aangaande Z. H. Pius IX. Tijdens zijne bisschoppelijke bediening in de stad, welke nog de gedachtenis aan den vromen en achtingswaardigen Chiaramonte (Pius VII) betreurt, woonde de Cardinaal Mastai Ferretti, de oefeningen eener missie bij, toen een geestelijke, die tot het houden der predikatie was opgetreden, eensklaps door eene heeschheid werd overvallen, zoodat hij niet in staat was zijne rede te vervolgen. Terstond nam de Cardinaal zijne plaats op den predikstoel in, vatte het woord op, van het punt, alwaar de priester het had afgebroken, en bragt gedurende een uur bij zijne toehoorders de hoogste verwondering te weeg over zijne krachtvolle, kernachtige leerrede, en over de verwonderlijke gemakkelijkheid zijner improvisatie.

HANDELSBERIGTEN.

— Amsterdam, 6 Julij.

Koffij. Van dit artikel is niets belangrijks mede te deelen — de omzetten zijn klein. Prijzen, voor zeer ordin. Cheribon, meest onzuiver 19½ Cs., goede dito 20 à 20½ Cs., mooi blanke 22 à ½ Cs.

Suiker. Ruwe ferm prijshoudend — in geraffineerde meerdere verkoopen van melissen, als ord. secunda melis tot ƒ 36½ — mooi secunda ƒ 39 — Stroop ƒ 29.

Rijst. blijft vast op de bestaande prijzen — in Specerijen blijft het stil.

GRANEN. — 6 Julij 1846.

Tarwe 126 ℔ bont Poolsche. ƒ 308. 130 ℔ b. Rostocker ƒ 315. 126 ℔ Norder ƒ 280. 128 ℔ b. Poolsche ƒ 320. 124 ℔ N. bonte Poolsche ƒ 305. In Consumptie. 131 ℔ Odessa Poolsche ƒ 290. 132 ℔ Wahrener ƒ 315. In Entrepôt.

Rogge 117, 118 ℔ N. Pruisische ƒ 198, 200. 118, 119 ℔ dito dito ƒ 205 208. 120, 122 ℔ dito dito ƒ 214 220.

Garst 112 ℔ P. N. Deensche ƒ 160 162. 109, 110 ℔ dito dito ƒ 154 156. 11? ℔ ger. dito ƒ 158.

Haver 73 ℔ blanke Voer ƒ 115. 86 ℔ fijne ƒ 136.

Boekweit ??? ℔ Holsteinsche ƒ 222 236. 120 ℔ Nijkerker ƒ 238.

LEYDEN, 4 Julij. *Boter eerste* kwaliteit ƒ 34 tot ƒ 36 grage markt. Minder soort ƒ 30 tot ƒ 32. Weiboter ƒ 27, het vierde.

Tarwe als de vorige week. *Rogge* best soort ƒ 7½ tot ƒ 8 flaauwe markt. *Garst en Haver* ƒ 4,80 tot ƒ 4,50; idem minder soort ƒ 3,50 tot ƒ 3,80. *Paardeboonen* ƒ 6,50 tot ƒ 6,30. *Duivenboonen* ƒ 7 tot ƒ 7,30.

De prijzen van het Vleesch staan gelijk met die der vorige week.

GRONINGEN, 30 Junij. *Hoogste prijzen:* Bak-Tarwe 120, 70 ℔ ƒ 9.50; Nieuwe Old. 117, 68 ℔ ƒ 7.75; Dito dito 120, 70 ℔ ƒ 8.25; Dito dito 124, 72 ℔ ƒ 8.75; Rogge 110, 64 ℔ ƒ 6.35; Dito 113, 66 ℔ ƒ 6.85; Dito 117, 68 ℔ ƒ 7.35; N. Gr. Boekw. 106, 62 ℔ ƒ 5.85; Dito dito 110, 64 ℔ ƒ 6.25; Zwarte dito 110, 64 ℔ ƒ 6.15; N. Wint. Garst 89, 52 ℔ ƒ 3.90; N. dito dito 96, 56 ℔ ƒ 4.50; Zomer dito 89, 52 ℔ ƒ 3.50; Dito dito 93, 54 ℔ ƒ 3.80; N. Dikke Haver 69, 40 ℔ ƒ 2.90; N. dito dito 75, 44 ℔ ƒ 3.40; N. dito dito 79, 46 ℔ ƒ 3.60; N. dito dito 86, 59 ℔ ƒ 4.10; N. Voer dito 65, 38 ℔ ƒ 2.90; N. dito dito 70, 41 ℔ ƒ 3.20; Zwarte dito 65, 36 ℔ ƒ 3. — Boonen ƒ 5.75, ƒ 6.25; Groene Erwten ƒ 8, ƒ 10; Graauwe dito ƒ 7, ƒ 10; Grove Gort ƒ 8.25, ƒ 8.75; Parel d° 100 N. p. ƒ 12, ƒ 13; Raapolie per vat ƒ 31; Boter ¼ ton ƒ 27.

LEEUWARDEN, 3 Julij. Boter ƒ 36 à ƒ 37; Kaas ƒ 20 à 26.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 4 Julij. Volgens brief van Texel van den 3 dezer, was in de Eijerlandsche gronden vervallen, doch lek aldaar binnengebragt, een Pruisische sloep, met Tarwe en Rogge, herwaarts gedestineerd; de naam onbekend.

BROUWERSHAVEN, 2 Junij. Het schip Christiane Caroline, Kapt. Nielsen, van Stege naar Antwerpen, is alhier met schade binnengeloopen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 5 Julij, Z. Z. O. — Z. O.; J. G. Heuser, Grossherzogin Alexandrina, Odessa. - J. Andresen, Gefien, Antwerpen. - K. B. Tippema, Vriendschap, Londen. - G. S. de Roos, Twee Gebroeders, id. - J. Williams, Jane Dunn, Sunderland. - J. Eltertsen, Dovre, Nerva. - N. A. Olzen, Nije Haab, Drammen.

VLIE, 3 Julij, W. N. W. — W.; K. J. Zeven, Concordia, Riga. - D. A. de Jong, Waakzaamheid, id. naar Oranje, (s) Duinkerken. - R. R. Legger, Jezelina, Aberdaur. - A. Stranack, Giraffe, (s) Londen. - S. Cook, Citij of Rotterdam, (s) id. - H. H. Naatje, Anna Margaretha, Riga. - W. L. de Haan, Siwerdina, Koningsbergen. - W. Loesen, Garrien, id. - H. J. Poppe, Venus, Hamburg.

UITGEZEILD.

TEXEL, 5 Julij, J. Ingerman, Claudius Civilis, Batavia. - H. W. de Boer, de Vriendschap, id. - C. N. Gortier, Johanna Maria Christina, id. - N. Rademaker, Jeannette Bordeaux, als bijlegger. - H. S. Vos, Reina, Nerva. - T. J. Visser, Eensgezindheid, id. - P. A. Lenith, Fortuna, Plensburg.

TERSCHELLING, W. N. W. — W.; J. C. Kjar, Winirs, Stettin, als bijlegger vertrokken.

HELVOET, 5 Julij, Z. O.; E. P. Ewert, Generaal von 't Huen, Stettin. - T. E. T. Carsted, Verein, id. - T. Riddie, Margareth, Grangemouth. - R. Robinson, Samuel & Sarah, Sunderland. - A. H. Oldenburger, Alida, Riga.

BRIELLE, 5 Julij, Z.; D. L. Geest, Princes van Philippine, id. - F. J. Hoffman, Margaretha Simonetta, id. - D. Visser, van Speijk, Suriname. - P. F. Lange, Nicolaas Witzen, id. - P. J. Muntendam, Reinauw Engelk., Venetë. - J. J. Le Pere, Le Nouveau St. Jacques, Gaida. - M. T. Schaap, Courier, Marseille. - E. A Doewes, Geerdina, Gibraltar. - J. Canham, Marij & Ann, Londen. - B. J. Schill, Echo, Newcastle. - W. Richardson, Wingate Grange, Hartlepool. - G. Hoektma, J. H. Graaf v. Rechteren, Hull. - J. J. Buiten, Hendrina, id. - O. G. Bakker, de Stad Goor, id.

VLIE, 3 Julij, P. W. Niemann, Nordstiern, Riga. - O. Galle, Maria Dorothea, id. - H. Niemann, Anna Margaretha, id. - T. D. Hitman, Jonge Hendrik, Dantzig. - N. J. Riensema, Goede Verwachting, Stettin. - C. H. Zechow, Skibbladdner, Carlshamn. - R. Raahauge, Tvende Sostre, Aalborg. 4 Julij, 6 schepen, de namen onbek.

HELVOET, 5 Julij, P. Sipkes, Bato, Batavia. - J. v. Assendelft de Koning, den Elshout, id. - C. M. van Dijcke, Erasmus, id. - J. L. de Boer, Oud Nederland, id. L. W. Martinero, Ville de Napels, Napels. - V. J. Johansen, Bergenseren, Lissabon. - J. Flew, Louise, Engeland. - J. Harrison, Favorite, Grangemouth. - G. Bennington, William, id. - H. H. Potjewijd, Albertine, Leverpool. - P. S. Brouwer, Harmina, id. - W. Smart, Hercules, Newcastle. - G. Bombroug, Maria, Seaham. - P. H. Schabeling, Harmonie, Belfast - L. Andrees, Obotrie, Oostzoo. - A. Wieberg, Norden, Bergen. - H. Sorensen, Speculation, Drammen. - G. Pearson, Londen, Londen. - W. Soanes, William, id. - W. Waij, Nancij, Engeland. - T. Peath, Sisters, id. - J. Greig, Lord Douglas, Leith. - R. Gibson, Janet Gibson, Grangemouth. - J. G. Poms, Sylph, Newcastle. - J. Wilson, Brothers, id. - J. Claij, Listeij Alexander, id. - J. Ansdell, Cipsij, Hull. - T. Moloneij, Maese, id. - E. Garwood, Eagle, Ipswich.

BRIELLE, 5 Julij, M. Coutard, Rotterdam, (s) Havre. - G. Richardson, Orient, Newcastle. - W. Goldsmith, Friend, id. - J. Stormer, Friedrich, Sunderland. - D. P. Douwes, Johanna, Avontuur. - H. Roskamp, Luna, id.

MAASSLUIS, 5 Julij, J. L. Brucher, Barclaide Tollij, Newcastle. - J. Huserland, Jupiter, id. - R. Johansen, Thomas & Margareth, id. - C. C. Hansen, Arion, id. - T. Bockham, Eblantine, Sunderlan. - E. J. Ahedick, Experement, Elbing.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM, 4 Julij.

LONDEN, Smith, Hopefull: 17 b., 495 st. drooge Huiden, 279 bund. natte dito, S. A. Levino & Comp.; 12 pijp. Wijn, Alstorphius & van Hemert; 5 b., 391 st. drooge Huiden, Gebr. Hoogland; 123 k. Kamfer, Wed. G. Dommer & Comp.; 3 v. Loodwit, Brandt & Zoon. 2,050 Vuursteenen, Stijger & Comp.; 60 k. Kamfer, Veiel & Comp.; 74 v. Tabak, 80 b. Rijst, Order.

RIGA, Duintjer, Friso: 760 tzw. Rogge, L. Hoijack en Comp.

RIGA, Hilling, Adelheid, 155 b. Hennip, 21 last Rogge, Luden & van Geuns.

KONINGSBERGEN, Hartkens, Suzanne Gezina, 44½ last Rogge, Heijbrock & Comp.

KONINGSBERGEN, Hansen, Concordia, 26 last Tarwe, 6 schepels Erwten, van Heukelom en Vollenhoven.

PILLAU, Bernis, Enigheden: 30 l. Rogge, van Heukelom & Vollenhoven.

DANTZIG, Orre, 2 Gebroeders: 41 l. Tarwe, 5 l. Rogge, G. H. Burges & Zoon.

DANTZIG, de Boer: Anje: 40 l. Tarwe, H. & F. Haerten.

DANTZIG, Jonkhoff, Eendaagt: 59 l. Tarwe, Goll & Comp.

DANTZIG, Mulder, Jantina Gesina: 46 l. Tarwe, van Heukelom & Vollenhoven.

DANTZIG, Thomas, Dependent: 50 l. Tarwe, W. & J. D. Lulofs.

DANTZIG, Faber, Johanna Mulder: 48 l. Tarwe, Order.

STETTIN, Kievit, Maria Catharina, 3,744 schepels Rogge. Order.

STETTIN, Schauer, Union, 110 last Rogge, Beckmann & Comp.

KOPENHAGEN, Schmith, Julius, 1,224 schepels Rogge, Order.

STEGE, Anthonissen, Adolphine, 50 ton Tarwe, H. & D. Rahusen.

NEUSTADT, Osterkamp, Christina, 960 ton Rogge, 15½ ton Tarwe, 217 ton Boekweit, W. & J. D. Lulofs.

DRAMMEN, Christophersen, Amphitrite, 1 lading hout Geo. Fr. Egidius.

DRAMMEN, Olsen, Enigheden: 1 partij Hout en Smalt, Geo. Fr. Egidius.

ALTONA, Tiemann, Anna Maria, 42 last Rogge, Wed. F. van Heukelom & Zoon.

HAMBURG, de Jonge, Annechiena: 30 last Rogge, Wed. F. van Heukelom & Zoon: 1 lading Rogge, Order

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

MAANDAG 6 JULIJ.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Koersten 4 ure.
NEDERLAND, Werk. Sch. à	2½	pCt.	61 1/16	61¼	61 1/16
Dito Dito	3	»	72¾	73	73⅛
Dito Dito op resc.	3	»			
Dito Dito	4	»	94 15/16	95	95
O. I. Leening	4	»			
Amortisatie Syndic.	4½	»			
Dito Dito	3½	»			
Handel-Maatschappij	4½	»	176	176¼	176
Haarlemmermeer	5	»			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»	112		
Aand. Holl. Spoorw. Maats.		»			
BELGIE,	4½	»			
Dito	2½	»			
Dito bij Rothschild.	2½	»	53¼	53⅜	53¼
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	19¾		
Dito bij dito, onbep. stukk.	5	»	19	19⅜	
Dito	3	»			
Dito Binnenl. à 6 m	3	»	31¾		
Coupons Ardoins		»			
Passive.		»			
Deferred.		»			
Fransche Uitgestelde		»	5½		
PORTUGAL, te Londen.	3	»	50⅜	50¼	50⅞
Dito Dito.	4	»	49¾		
Dito Binnenl. à 1 Conto.	5	»	52		
RUSL., Obl. Hope 1798 en 1816	5	»	107⅜	107½	107⅜
Dito dito 1828 en 1829.	5	»	105½	105⅝	105⅝
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	»	97½	97⅝	
Dito bij Hope.	4	»	90⅞		
Dito bij Stieglitz en C°.	5	»	89½		
Cert. te Hamburg.	5	»			
Inschrijving in Assignat.	6	»			
Cert. van dito	6	»			
POLEN, Certific.	4	»			
Dito Aand. met Loten fl. 300		f			
Dito Dito. fl. 500		»			
AMERIKA. Phil. bank	6	pCt.			
Dito	5	»			
Dito Bank-Actien.		»	5		

Braz. 5 pCt. 86½; Grenada 1 pCt. 22¼; Ecuador 2½; Grieksche 5 pCt. 8¾.

Koers van het Geld: Beleening 3½; Prolong. 3.

Wissel-Disconto 4 pCt.

INGEZONDEN STUKKEN.

(De mededeeling van den volgenden brief, door een braaf Protestant te Batavia aan een zijner vrienden in Holland geschreven, en ons door diens geachte hand ter plaatsing afgestaan, kan onzen lezers niet anders dan aangenaam wezen. Wij zeggen den geëerden inzender dank voor zijne toezegging van ons telkens dat gedeelte zijner O. I. correspondentie, hetgeen voor het publiek belangrijk zoude kunnen wezen ter inzage te zullen geven, en hopen langs dien weg in staat te zullen worden gesteld, onze lezers naauwkeurig en volledig, betreffende den zedelijken toestand op Java in te lichten. Red.)

Batavia den 7den Februarij 1846.

Waarde Vriend!

. . . .

Wanneer gij deze letteren ontvangt, zal de vereerenswaardige Bisschop van Caneä, de van Java gebannen priester, wiens verblijf alhier gevaarlijk voor de rust der Koloniën wordt genoemd, reeds in Nederland zijn aangekomen. Vriend, leer dien man kennen. Echter afdruk van alles, wat groot, wat edel, wat christelijk is, kunt ge op dit benedenrond niet vinden. Roomsch Katholijk tot in zijn hart en aderen, houdt hij met hand en tand elk leerstuk van zijne Kerk vast, steunende op hare onfeilbaarheid; de niet Katholijken beschouwt hij als afgedwaalde schapen zijner kudde, die, wanneer zij slechts zijne herderlijke zorg naar waarheid leeren kennen, volgaarne zullen terugkeeren onder zijnen staf. Ik geloof niet dat Europa een tweeden Grooff bezit! Maar, hoe toch is men op het denkbeeld kunnen komen, dien man, dien priester, wiens wandel dwingt om God lief te hebben, naar Java, naar dien zedelijken modderpoel te zenden? Van Heidenen zijn nog Christenen te maken; maar van dat soort van Europeanen, zoo als er hier wonen — nooit!

Intusschen heeft het verbanningsbesluit Rochussen bij dat goddeloos gespuis alhier een weinig populair gemaakt, ten minste voor eenige dagen. Het is een man, die toont op de hoogte te zijn zijner eeuw, dus spreekt men... Geloof evenwel niet, dat men hier nog aan de zaak denkt; veel minder, dat men er nog over spreekt. De Lazarus Doctor (een schimpnaam, omdat de Bisschop vroeger te Suriname een kolonie voor melaatschen stichtte) is dingsdag voortgestoomd; gisteren is zijn inboedel verkocht; — dit gaf nog eens aanleiding met hem te spotten; — doch van heden af zal niemand hunner absurd genoeg zijn, om nog verder een enkel woord over de *opruiming* te spreken. Het sop is de kool niet waard; het eenige, wat men soms nog hoort, is: »de oude knul hoopt, als [illegible] (1) op een Suikercontract!" en zoo praat hier la Noblesse!!! Groote God, hoor ik u uitroepen, vriend! — Gevoel echter hoe genoegelijk mij dat alles moet zijn! Gij kent mij toch, hoop ik, genoeg! Ik moet dan ook van tijd tot tijd mijn hart eens lucht geven, om onder het Europeesch-Javaansch ontuig niet te stikken! Gij hebt u gepasseerde jaar verbeeld in Holland een kouden winter beleefd te hebben: Kinderenverbeelding! Van koude kunt ge u in Europa geen denkbeeld maken: hier, op Java, is ijs tot in de aderen toe!

Nog een proefje van echt Europeschen humor op Java! De zaak is waar, beste vriend, waar, in alle opzigten! Iemand, hier zeer bekend, leefde sedert twaalf jaren hoogst gelukkig met eene Inlandsche vrouw; komt des avonds te huis; het licht is uit; stoot zijn hoofd; roept om licht; ziet dat zijne vrouw zich heeft verhangen.... blijft bedaard; roept zijn jongen en zegt: ankatini (neem dat weg);... en alles is vergeten! — Huwelijk-liefde!!! — Adieu!

Uw Vriend
L.

(1) De schrijver van het Pamphlet, voor eenigen tijd tegen Mgr. Grooff in den Haag bij van 't Haaff uitgegeven. Red.

DE VERKIEZINGEN.

Eerstdaags zullen de staten der Provincien vergaderen, ten einde, onder anderen, in de opengevallen plaatsen, tot leden der Staten-Generaal te voorzien. Wat het resultaat der beraadslagingen wezen zal, weten wij niet; maar te rekenen naar de verschijnselen, welke vorige jaren opgeleverd hebben, en die nu ook dit jaar schijnt aan te bieden, meenen wij de slotsom te mogen opmaken: dat het tegenwoordige van het voorledene niet veel zal verschillen. Het is nu bijna een en dertig jaren geleden, dat Nederland zijne onafhankelijkheid herkregen, en onder het palladium eener grondwet, voor vorst en volk verbindende, is geplaatst geworden. Deze grondwet moge een paar malen aan verandering zijn onderworpen geweest, de artikelen, waarbij aan de belijdenis der onderscheidene godsdiensten, zonder onderscheid van rang of geboorte, dezelfde burgerlijke en politieke voorregten, en gelijke aanspraak, op het bekleeden van waardigheden, ambten en bedieningen toegekend worden, zijn nimmer veranderd, en staan ook nog ten huidigen dage met duidelijke letters in onze tegenwoordige grondwet geschreven. Dien ten gevolge, zweren dan ook de leden der provinciale staten, bij het aanvaarden hunner functien: *dat zij de grondwet van het Rijk zullen onderhouden, zonder daarvan op eenigerlei wijze of onder eenig voorwendsel, hoe ook genaamd, af te wijken, dat zij de reglementen der provincien*, waartoe zij behooren, *zullen achtervolgen en nakomen, en voorts de welvaart derzelve met alle kracht zullen bevorderen*. Om nu niet te zeggen, waarop wij nog wel eens nader zullen terugkomen: dat, in weerwil van de verhouding der ingezetenen van het Rijk, vier vijfde gedeelten der ambten en bedieningen zich in handen der Protestanten bevinden, bepalen wij ons op dit oogenblik alleen daarbij: dat het tot dusverre, in de zeven Provincien, nog nimmer aan een' Katholijk heeft mogen gelukken, tot lid der tweede kamer van de Staten-Generaal benoemd te worden. Het Protestantismus schijnt alleen deze hooge betrekkingen in bezit te hebben, en ook uitsluitend te willen houden. Hoe ook dit echter, met de bepalingen der grondwet, en met den eed, door de Provinciale Staten gedaan, overeen te brengen zij, begrijpen wij niet. Het gaat ons verstand te boven. Wat meer is: men verzekert, dat nog niet zeer lang geleden, Z. M. de Koning, zijn persoonlijk verlangen aan de Staten van Noord-Holland zou hebben te kennen gegeven, om nu ook eens een Katholijk tot lid der tweede kamer benoemd te zien), maar dat er op Hoogstdeszelfs aanbeveling geen acht geslagen is. Nu, dit moge waar of niet waar zijn; zeker is het, dat men toen, uit een achterhoek van Noord-Holland, iemand opgezocht en benoemd heeft, die zich dan ook de moeite heeft laten welgevallen, om voor de waarde van ƒ2500 's lands hooge vergadering met zijne tegenwoordigheid te vereeren. Dat noemen wij eensgezindheid, verdraagzaamheid, vaderlandsliefde! — Men zal ons misschien tegenwerpen, dat de katholijken zich met de protestanten niet meten, en op de tot heil van het vaderland vereischt wordende kundigheden niet bogen kunnen; maar dan zullen wij aan den eenen kant met mannen te voorschijn komen, die, of in geleerdheid uitmunten, of dagelijks overvloedige bewijzen hunner bekwaamheden aan den dag leggen; en aan den anderen kant menigeen met den vinger aanwijzen, die — tijdgenooten mogen het getuigen — na ellendige studien aan de hoogeschool gemaakt, en den naam van *meester* met krabben en bijten bekomen te hebben, nu desniettemin, het gestoelte van eer, of der hooge magistratuur ingenomen heeft. Wanneer Virgilius nog leefde, zou hij ook nu, zeer zeker uitroepen:

Nec tibi regnandi veniat tam dira cupido (1).

Nog eene vraag: waar van daan mag het toch komen, dat verschillende bladen alle jaren op de verkiezingen terugkomen; de verkeerdheden, welke met dezelve dikwijls gepaard gaan, uit een zetten; maar het goed regt, hetwelk de katholijken even als anderen toekomt, ten eenenmale op den achtergrond schuiven? — Nog eens: is dat eensgezindheid? is dat verdraagzaamheid? is dat vaderlandsliefde? — Laat het heil des volks, en niet slechts dat van eene partij, toch de opperste wet zijn!

***

(1) Dat u zulk eene afschuwelijke heerschzucht toch niet beziele.

Den Heere Redacteur van de Tijd.

Inderdaad, mijn waarde heer, uw verzoek, uw overvriendelijk verzoek brengt mij duchtig in de engte. Geloof mij, gij hebt aan al uwe hupschheid, aan al uwe welleventheid niet te veel, om mij u den verraderlijken poets te doen vergeven, door u mijner argelooze kleine eigenliefde van Auteur gespeeld.

»Ik ken mij daar niet in — in uwe ernstige, deftige, indrukwekkende politische polemiek, — daar ken ik mij, zoo waar, niet in," had ik u plegtig gezegd met een gallicistischen zwaai *à la Toussaint*, mogelijk wel een beetje met het inzigt om u met Toussaint, en Leycester en het lijvig boek, waarin, *à propos* van diens oponthoud in de Nederlanden, zoo vele onwaarheden over Katholicisme en Katholijken worden gedebiteerd, van uw hinderlijk praatje af te brengen; maar, houd het mij ten goede, ge zijt een lastig mensch dien ik van mijn drempel had moeten gehouden hebben. Intusschen hebt ge het slechts met nog twee, drie, mijner kennissen aan te leggen, als met mij — en, man, het duurt geen maand, of ge brengt u in het ongerief van het formaat uwer Courant te moeten verdubbelen. Gij hebt niets te doen, dan hun te zeggen, waarmeê ge mij tot schrijven noodzaaktet, — dat het niet verpligtend was voor de bijdragen tot uw Blad het zondagspakje — zwarte rok en dito inexprimable met witten das — aan te hebben, om toegelaten te worden, maar dat elk zich naar zijne phantasie kon kleeden, mits hij er slechts fatsoenlijk uitzag, en dan met graagte door u in het gezelschap zou worden opgenomen — gij hebt hun dit slechts te zeggen, en ge zult ondervinden, dat geen van hen zijn costuum voor versleten of ouwerwetsch genoeg zal houden, om stilletjes thuis te blijven. De eene springer voor, de andere na, komt uit den hoek, en in een omzien is uw nederig hutje te klein om ze allen te bevatten. Maar dat zal uwe zaak zijn. Evenwel wensch ik u van harte toe, dat uwe abonnés u dan maar een handje zullen helpen, ten einde uwe woning zóó te verruimen, dat al het volkje er in zal kunnen geborgen worden.

En ik, ik alzoo, dus verlangt gij, zal die rij van phantasie-costumes moeten openen! Ziet ge, mijn allerwaardste, ik moest er minder de gewoonte van hebben, de indrukken, welke de buitenwereld mij geeft, ter neer te krabbelen op het geduldig papier — zij het dan ook een weinig wildzangerig! — om u de bevrediging van uw verlangen te kunnen ontzeggen. Maar hier hebt ge de moeijelijkheid, en daar was ik zoo gaauw niet op bedacht, toen ik u het *fiat* gaf op uwe uitnoodiging: welk onderwerp is van dat gehalte — niet te zwaar en niet te schraal, niet te hoog en evenmin te laag — om door mij vrij, los en luchtig, als ik pleeg, behandeld te kunnen worden? Op die vraag zit ik mij nu reeds twee dagen stomp te denken, — en, bij de Goden! ik kan er maar geen antwoord op vinden. Dan uw verzoek maar van de hand geslagen? Doch, dan deed ik mijn gegeven woord geen gestand, — en daar houd ik ook niet van. Maar wat dan? Zie hier waartoe ik besloten heb: hier hebt ge eenige bladzijden uit mijn dagboek: dat schrijf ik elken avond bij, zonder aan Couranten- of eenige andere publiciteit te denken, en alleen, den indruk onderzoekende en weêrgevende, dien het bont gewoel der menschen en dingen om mij heen, in den loop van den dag, op mij gemaakt heeft. Vindt gij in die bladzijden, nu en dan, iets, wat u lijkt, druk het dan onder den titel van:

MEDEDEELINGEN UIT MIJN DAGBOEK;

vindt gij er niets in naar uw smaak — och arm! gij beleedigt er mij niet mede — stuur het mij dan maar zonder complimenten terug. Mijn dagboek is geheel aansprakeloos.

Intusschen wensch ik u gezondheid en lang leven, — gezondheid, om krachtig aan de bevestiging der eensgezindheid van Nederland's Katholijken te kunnen arbeiden; lang leven, om het genot der vruchten te smaken, welke eenmaal ongetwijfeld uw werk zullen bekroonen.

Met bijzondere hoogachting, enz.
R.

Amsterdam, den 1sten *Julij* 1846.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.